СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 45. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 25-го ЛЮТОГО 1949. No. 45. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 25, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. • Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

БИЛ ПРО ШПИГУНСТВО ДАЄ ЗАХИСТ ЧУЖИНЦЯМ В АМЕРИЦІ

Вашингтон, 23 лютого. — Комісія збройної служби в палаті репрезентантів взяла на денний порядок законопроєкт про шпигунство, одначе на самому початку схвалила, що її наради над цією справою мусять бути такі довірочні, що їх можна вести тільки при замкнених дверях. Комісія опісля прийняла бил з постановою, що має бути створена Центральна Розвідча Агенція. Бил дозволяє теж дати захист у Злучених Державах кожного року сто чужинцям, які будуть помагати при американській розвідчій службі й шпигунстві закордоном. Цілі законопроєкту такі тайні, що їх не можна буде прочитати в повнім конгресі, коли бил прийде під ухвалу. Обі палати мусять прийняти бил, так, як їм буде предложений, каже конгресмен Карл Винсон.

Водночас з билом про шпигунство схвалила комісія два інші засоби для забезпеки. Один з них дозволяє повітряним силам в порозумінні з Канадою почати негайно працю для створення радарової сітки для осторогн Північної Америки і на це призначено на початок $85,000,000. Інший бил призначає на початок $75,-000,000 на закупно досвідного поля на вправи зі стрільнами.

ЩЕ ОДИН ПРОЄКТ ДЛЯ ДОПУЩЕННЯ СКИТАЛЬНИКІВ.

Вашингтон. — Сенатор Александер Вілі з Висканзин зголосив бил, який передбачує допущення 175,000 нових імігрантів зо скитальщини в додатку до тих, які можуть приїхати сюди на підставі теперішнього Акту про Д. П. Він пропонує, щоб дати можність приїхати до Злучених Держав таким особам, які опинилися в аліянтських окупаційних зонах Німеччини до 1 січня 1949 р. Сенатор теж домагається знесення запевнення мешкання й праці, а годиться тільки на загальне запевнення, що допущені до Америки втікачі не будуть прилюдним тягарем.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ СХВАЛИЛА БИЛ ПРО ПОБУДОВУ ДОМІВ.

Вашингтон.— Сенатська підкомісія для банковости і валюти схвалила одноголосно законопроєкт для побудови 810,-000 нових мешкальних домів до 1955 року. Бил прийнято одноголосно. Він на ділі є компромісовим пляном обох партій. Президент поставив домагання побудувати 1,500,-000 нових домів упродовж семи років, а сенатська республиканська група поставила від себе проєкт побудови 600,000 домів.

В інших точках законопроєкту слідний теж компроміс і тому треба надіятися, що не буде поважних перешкод. при його здійсненні.

ФИЛАДЕЛФІЯ ХОЧЕ ПІДНЕСТИ ЦІНУ НА МІСЬКИХ ЗАЛІЗНИЦЯХ.

Филаделфія. — Ледви покінчився страйк на міських перевозових засобах, як управа транзитового підприємства оприлюднила плян підвишки ціни їзди на підземних і на приземних залізницях. В засаді має це бути 13-центова ціна їзди, при застосуванні деяких заощадень.

МИСС СТРОНҐ ПОПАЛА ПІД СЛІДСТВО ПРИ ПРИЗДІ В АМЕРИКУ.

Ню Йорк. — Анна Луїза Стронґ, про яку розписалися широко як видалену з Совєтів за її шпигунську протисовєтську діяльність у Москві, приїхала в середу ранком літаком з Парижа на майдан Ля Ґвардія. Ледви висіла з літака, а вже агенти Федерального Бюра Інвестиґацій вручили її візвання явитися на переслухання федеральної великої лави присяжних суддів, яка просліджує діяльність комуністів. Панна Стронґ, звісна прокомуністична письменниця, не могла вийти з дива, коли їй доручено судове візвання. Коли літак осів на майдані в Ґандер, у Новій Фунляндії, по дорозі до Ню Йорку, її запитали кореспонденти про причину її вигнання зі Совєтів. Вона відмовилася від вияснення, кажучи, що не треба використувати її особи для „розпалювання міжнародних терть."

ГУВЕР ЗА ЗНИЖЕННЯ РАНҐ ГОЛОВ ЗБРОЙНИХ ДІЛЯНОК.

Вашингтон. — Комісія реорганізації екзекутивної ділянки уряду вийшла з предявленням, щоб знизити становище секретарів армії, фльоти й повітряних сил. Більшість комісії, на чолі якої стоїть ексепрезидент Герберт Гувер, прийшла до висновку, що ці становища повинні бути нижчі з огляду на те, що створено окреме становище секретаря оборони, який обєднує в собі всі тре ділянки.

НЕМА ЛІКАРІВ, ЗАМКНУЛИ ТРИ ВІЙСЬКОВІ ШПИТАЛІ.

Вашингтон. — Щоб зарадити критичній недостачі лікарів і дентистів при збройних силах, секретар оборони Джеймс Форестал наказав замкнути три військові шпиталі, а в кількох обмежив службу. Крім того в 48 менших шпиталях треба було цілком скасувати клінічні відділи. Один з закритих шпиталів находиться на Алясці, один в Ню Йорку, а третій в Форт Дикс, у стейті Ню Джерзі.

ПОКІНЧИЛИ ПЕРЕСЛУХАННЯ В СЕНАТІ НАД РОБІТНИЧИМ ЗАКОНОПРОЄКТОМ.

Вашингтон. — Після чотирьох тижнів бурхливих переслухань над відкликанням закону Тефта-Гартлія і заступленням його первісним законом Вагнера покінчено дальше поклйкування свідків перед комісією. Дискусію в повнім сенаті почнуть упродовж десяти днів.

ТРУМАН ВИБИРАЄТЬСЯ НА ВАКАЦІЇ ДО ФЛОРИДИ.

Вашингтон. — Від 6 березня президент Труман почне малі вакації в Кій Вест, в стейті Флорида, як це оповіщають з Білого Дому. Там перебуде він два тижні і повернеться до Вашингтону 19 березня.

В Америці створено екзильний уряд Чехословаччини

Вашингтон, 24 лютого. — У першу річницю загарбання Чехословаччини комуністами чеські політичні втікачі в Злучених Державах проголосили створення Ради Вільної Чехословаччини. На чолі Ради стоїть д-р Петро Зенкль, колишній віцепреміер і лідер чеських соціялістів. До ради входять майже всі визначні втікачі, які були членами чеського уряду, а не належали до Комуністичної партії. В Раді засідають представники всіх політичних груп, від поміркованих лівих до консервативних. На чолі Ради Вільної Чехословаччини стоїть екзекутивний комітет з 12 осіб, який на ділі буде екзильним урядом. Він не може бути признаний урядово Західними державами, як довго вони признають теперішній комуністичний празький уряд. У раді є дві палати, одна „вища" складена з 30 осіб, а друга нижча, складена з 130 осіб. Більша частина членів ради це колишні посли до празького парляменту або члени кабінету. Заступником д-ра Зенкля є д-р Йосип Летріх, який був предсідником Словацької Демократичної партії і Словацької Національної Ради. В екзекутивнім комітеті засідає шість чехів і шість словаків.

БОЛГАРІЯ ВІДКИНУЛА АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОТЕСТ

Вашингтон. — Департамент стейту оприлюднює, що Болгарія відкинула американський протест проти суду над 15 протестантськими провідниками, яких арештовано в Софії 10 лютого. Протест доручено американському послові впродовж неповної години часу після його внесення.

РОЗУМІЮТЬ ПРИЧИНИ НИЩЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ БОЛЬШЕВИКАМИ

Лос Анджелес, Каліфорнія. — У виданні щоденника Лос Анджелес Таймс з 12 лютого поміщена стаття на тему: „Большевицька атака на Церкву обіймає широкий фронт", написана Полізойдесом та яка виказує точне розуміння теперішнього наступу Совєтів на Католицьку Церкву в Угорщині і лучить цей наступ з загально-большевицьким наступом на релігію. У спеціяльним уступі про переслідування Української Католицької Церкви пише автор таке:

„Справа тих українських уніятів є інтересна тому, що у всіх богослужебних формах, в одягах і літургічним обряді тих людей не легко розрізнити від людей східного православія, а дійсна різниця полягає в тому, що вони признають папу римського, а не московського патріярха своїм головою. Їх окремішність від Москви слідна впродовж століть і вона не перешкаджала ні інтересам Росії ні України.

„Нагле заінтересування совєтського уряду уніятами і їх насильне навернення на православія прийшло після того, як колишній вихованок духовної семинарії, Йосип Виссаріонович Джугашвілі, тепер Джов Сталін, поміг на ділі відбудувати московський патріярх майже в 250 років потім, як його скасував Петро Великий в 1700 році.

„Як було за часів царів Романових, так тепер є за комуністичного режиму, що російська церква перейшла знову під державу і стає її знаряддям для політичних цілей... Знаменним в цій справі є те, що до сьогодні Сталінові не вдалося виграти релігійної війни і тому він завернув до стратегії з 1919 р., тобто до большевицького безбожництва...Коли їде про сателітів, то Совєти хочуть там бути „босами" над духовними справами. А коли це їм не вдасться, тоді приходить друга можливість, а це війна до смерти... Це теж вказує, що в диктатурах і в поліційних державах трактується однаково всі справи, чи вони політичні, духовні, етичні чи релігійні".

„НАРОДНІ ДЕМОКРАТІЇ" ПРОТИ ПЛЯНУ ТРУМАНА

Лейк Соксес, Н. Й., 24 лютого. Польський представник в Економічній і Соціяльній Раді заповів вчора гостру опозицію країн терористичної большевицької „народної демократії" проти гльобального пляну президента Трумана в справі великодушної американської допомоги фондами і фахівцями для недорозвинених теренів. Поляк теж думає, що свої застереження проти того пляну матиме Велика Британія, хоча з британського боку вже офіційно і всеціло піддержано пропозиції през. Трумана.

Договір перемир'я між Ізраїлем і Єгиптом

Родос, 24 лютого. Посередник Організації Об'єднаних Націй в справі Палестини, д-р Ралф Бонче, повідомив вчора після полудня, що сьогодні рано буде підписаний договір перемир'я між Ізраїлем і Єгиптом. Згідно з початковим пляном в договорі не згадується держави Ізраїля, натомість стверджується, що договірні сторони репрезентують свої уряди. Практично це означає визнання уряду Ізраїля. В документі теж зазнається, що постанови цего договору в нічому не в'яжуть жадну з договірних сторін щодо кінцевого полагодження спору. Ірак зі свого боку повідомив д-ра Бонче, що він теж готовий негайно підписати договір на тих самих умовинах, що й Єгипет. Подібне бажання висловила Савдівська Арабія. Сподіються, що за цим прикладом піде теж Сирія і Ливан. Договір постановляє, що ізраїльці задержать в провінції Негеб ті пункти, які вони здобули в наступі після 14-го жовтня, але відтягнуть з них всі свої збройні сили. Ель Ауджа буде невтральним осідком комісії перемир'я. В договорі немає згадки про Бершебу, доля якої мала б бути визначена в переговорах з Трансйорданією. В переговорах всі договірні сторони виявили багато доброї олі. Вважається, що цей договір буде базою остаточного замирення між арабами та ізраїльцями.

ПИТАТИМУТЬ ТОРЕСА ПРО ЙОГО СТАНОВИЩЕ ДО РОСІЇ

Париж, 24 лютого. Французька Національна Асамблея перерве сьогодні свої нормальні наради і питатиме провідника французьких комуністів Моріса Тореса про його відношення до Росії. Цей запит буде у вз'язку з заявою Тореса, що французькі комуністи в жадному разі не виступлять проти совєтської армії, навіть у випадку її інвазії на Францію. Заява Тореса викликала справжню сензацію в політичних колах і її вважається найбільш ганебною, яка коли-небудь вийшла від члена парляменту та оцінюється як комуністичну провокацію найвищого ступеня.

КОМІСІЯ О.Д. ПРИЙНЯЛА АМЕРИКАНСЬКУ РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ ЗБРОЄНЬ

Лейк Соксес, Н. Й., 24 лютого. Комісія О.Д. для справ звичайних зброєнь прийняла вчора більшістю 9 голосів проти двох совєтських американську резолюцію в справі створення міжнародної агенції, яка зібрала б факти і дані щодо армій і озброєнь в світі, за вийнятком атомової бомби. Комісія має виконати постанови в цій справі, винесені вже Генеральною Асамблеєю в Парижі.

БОЛГАРІЯ ПРОТИ ПАПСЬКОЇ МІСІЇ

Софія, 24 лютого. — Комуністичний міністер закордонних справ Болгарії, Василь Коляров, заявив вчора в парляменті, що папська місія не матиме в майбутньому права працювати в Болгарії. Він зложив свою заяву у звязку з урядовим законопроєктом про становище церкви в державі. При цій нагоді Коляров накинувся лайкою на Ватикан, називаючи його „агентом темних сил, що намагаються розпалити нову світову війну". Він твердив, що папська місія не має вже жадної леґальної бази для перебування і праці в Болгарії.

ДВА ЧЕРГОВІ ТРАНСПОРТИ НОВИХ ІМІГРАНТІВ.

В найблищу неділю і опісля у вівторок приїжджають до порту в Ню Йорку два чергові транспорти нових імігрантів, між якими є велика кількість українців. В неділю, дня 27-го лютого причалить пароплав Марін Тайгер, що вийхав з Гамбурґу 16-го лютого, а у вівторок, 1-го березня прийде Марін Шарк, що вийхав з Гамбурґу 19-го лютого. Дальші поіменні списки нових імігрантів, що приїжджають стараннями ЗУАДКомітеут, будуть піддані в чергових виданнях „Свободи". Між українцями, які приїхали в останньому на Ирні Пайл до Бостону, був м. і. проф. д-р Лука Луців, відомий вчений і літературний критик. Він разом з дружиною приїхав на завірення о. протоігумена Маркова з Ню Йорку.

ПРИЙНЯТО ЗМІНИ В ПРОЄКТІ АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ

Лондон, 24 лютого. — Постійна комісія західно-европейського союзу прийняла вчора в принципі останню американську формулу для проєктованого Атлантійського пакту. Йдеться про ті зміни, що їх в останньому запропоновано у Вашингтоні. Постійна комісія об'єднаних вже окремим оборонним договором п'ятьох західно-европейських держав: Британії, Франції, Бельгії, Голяндії і Люксембурґу, та яка є екзекутивним органом, прийняла останній зревідований проєкт договору та негайно поінформувала про це Вашингтон. Члени комісії заявили, що під цим оглядом вони мають всі повновласті від своїх урядів. Поспіх, з яким ділала комісія в цій справі, вважається наслідком бажання західно-европейських країн причинитися до якнайшвидшого закінчення нарад та приспішення кінцевого підписання пакту. В західно-европейських колах не скривається, що остання дискусія на тему пакту в американському конґресі була викликала деякі побоювання. Своєю швидкою згодою на американські поправки европейські країни дали вияв найкращої волі, що не залишиться без відповідного впливу і на Вашингтон. Комісія в дальшому обговорювала організацію Ради Европи та рішила запросити Італію, Ірляндію і Скандинавські країни на членів-основників цеї Ради. Розглянено теж справу запрошення до участи в Раді дальших країн, головно Португалії, Туреччини й Греції.

ПОЛЬЩА СКЛИКАЄ НА НАРАДУ СВОЇХ АМБАСАДОРІВ В СКАНДИНАВІЇ.

Варшава, 24 лютого. — Польське міністерство закордонних справ вчора повідомило про скликання на нараду своїх амбасадорів з Норвеґії, Швеції, Данії і Фінляндії в справі участи тих країн в Атлантійському пакті. Звертається увагу, що польське міністерство в своєму комунікаті користується цілком такими самими фразами, як їх вжито в подібному совєтському повідомленні перед місяцем. В комунікаті говориться про „намагання імперіялістичних кол втягнути Скандинавські країни в засяг агресивного Атлантійського пакту", і що „Польща вітально заінтересована у факті, щоби Балтийський басейн та сусідні з ним країни не стали сферою капіталістичних махінацій, що можуть бути загрозою для мирної співпраці Балтийських держав..." Скандинавські представники у Варшаві відмовилися коментувати це повідомлення, а деякі навіть не знали про такі наради у Варшаві.

СОВЄТСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ПРО НОВУ СОВЄТСЬКУ ЗБРОЮ.

Москва, 24 лютого (ЮП). — Совєтський маршал Леонід Говоров, пишучи в „Ізвєстіях" з нагоди 31-шої річниці совєтської армії, хвалиться що Совєтський Союз має „новую зброю, що на багато перевищує всі найкращі закордонні моделі". Він не подав жадних дальших вияснень. В своїй статті він гостро накидується на Америку за „залякування можливостями нового бліцкриґ-у при допомозі атомових бомб".

СОВЄТИ ПРО ЗБІЛЬШУВАННЯ СВОЇХ ЗБРОЙНИХ СИЛ.

Берлін, 24 лютого. — „Теґліхе Рундшау," орган совєтських окупаційних військ в Німеччині, пишучи вчора про совєтські збройні сили з нагоди 31-шої річниці їх створення, стверджує, що ті сили тепер постійно збільшуються, як щодо кількости людей так і зброї. Це є прямим запереченням всіх попередніх совєтських пропагандивних тверджень, мовлям, Совєтський Союз в доказ свого „миролюбства" зменшує свої збройні сили. З цеї самої нагоди відбулися в совєтському секторі Берліна, подібно як і в цілій совєтській зоні, відповідні паради совєтських окупаційних військ. Між іншим, власне тоді як по вулицях совєтського сектора парадували совєтські відділи військ, над ними безупину гуділи мотори американських літаків, що доставляли харчі для бльокованого совєтами населення. Американський та британський військові губернатори, ген. Л. Д. Клей і ген. сер Робертсон, відкинули запрошення маршала Соколовського до участи в совєтському прийнятті з нагоди річниці совєтської армії.

БРИТАНСЬКА АВІЯЦІЯ ДІСТАНЕ НОВІ ТИПИ РАКЕТОВИХ БОМБОВАЛЬНИКІВ.

Лондон, 24 лютого. — Артур Гендерсон, британський секретар авіяції, заявив вчора в парляменті, що Роєл Ер Форс розвиває „по можности якнайшвидше" нові типи ракетових бомбардувальників. Перший з них буде відданий до вжитку вже „в дуже недалекій будучності". Гендерсон зложив свою заяву під час дискусії над урядовим проєктом бюджету для авіяції, який вимагає 828,000,000 долярів для військової авіяції на черговий бюджетовий рік.

ІРЛЯНДІЯ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД УЧАСТИ В ПАКТІ.

Дублін, 24 лютого. — Ірляндський преміер заявив, що між Ірляндією та Злученими Державами була виміна думок щодо участи Ірляндії в Атлантійському пакті. Ірляндія погоджується з принципами того пакту, але не може в'язатись військовим союзом з Британією, відповідальною за поділ Ірляндії.

28 ЧЕСЬКИХ ГЕНЕРАЛІВ ОБВИНУВАЧЕНИХ В „ЗМОВІ".

Прага, 24 лютого. — Ген. А. Гльоцек заявив вчора в чехословацькому парляменті, що найменше 28 генералів чехословацької армії вмішані у відкриту недавно „змову" проти теперішнього большевицького уряду країни.

ПРЕМІЄР ФІНЛЯНДІЇ ДІСТАВ ЗАЯВУ ДОВІР'Я.

Гельсінки, 24 лютого. — Фінський парлямент ухвалив вчора заяву довір'я соціялістичному урядові преміера Фаґергольма більшістю тільки двох голосів.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЛЬОЯЛЬНІ ТІЛЬКИ МОСКВІ!

Навіть нині є ще люди, що сумніваються щодо льояльности комуністів. Прямо вірити не хочеться, що ще сьогодні є такі наївні, що припускають, що комуністи могли б піти разом зо своєю рідною країною, коли б вона опинилась у війні з Кремлем. Уся історія країн, що опинились в совєтській сфері впливів, виявляє наглядно, що комуністи тих країн активно помагали Москалі ці землі загарбати і поневолити. Зачалося це в Европі в 1918 році в Україні, а покищо спинилось в 1948 році на Чехословаччині, як останній з цілого ряду совєтських сателітів.

Кремль, випробувавши добре свою тактику на Україні, пристосовує її ввесь час буквально до кожної іншої країни, спираючись всюди на різного роду Юрках Коцюбинських, Шахраях чи Мануїльських. Тому, що так є і що всі вже про це повинні знати, надивуватись не можна, чому Франція мала би бути „потрясена" тим, що сказав Моріс Торез, передовий французький комуніст, про льояльність французьких комуністів. Торез, як знаємо, заявив, що французькі комуністи на випадок воєнного конфлікту Совєтів з Францією стануть по боці Совєтського Союзу. Сказав це в такий спосіб, щоб його не можна було зараз законно заарештувати як зрадника своєї країни, чи розвязати зараз комуністичну партію як зрадницьку. Проте він сказав так ясно, що немає найменшого сумніву, як треба розуміти комуністичну льояльність. Якраз ця ясність залякала французів, навіть тих, що займають найвищі державні становища і повинні добре знати, хто є комуністи та кому і яким ідеям вони служать.

Замітне, що Тореза вважав відповідним зложити свою заяву в Парижі в цьому часі, коли заговорив в Москві совєтський міністер збройних сил, маршал Н. А. Булганін, про „американську агресію", про те, як Злучені Держави готуються до нової війни, щоб таким способом опанувати цілий світ. Очевидно, заявив Булганін, що совєтські збройні сили „розторощать" Америку, так, як „розторощили" в перших роках існування Совєтів „банди" аж 14 держав, таких, як „Вриганія, Злучені Держави, Франція, Німеччина, Японія та інші".

Франція є на заході Европи комуністичною централею, через яку переходять приказа Кремля для комуністів в західній Европі, Англії та Америці. Що заряджене в Москві, знаходить негайний відгомін в Парижі, а відтак несеться уже далі з точнішими інструкціями, як де й що робити. В Москві заговорив Булганін про американську агресію і війну Америки з Совєтами, а в Парижі Торез дав зараз вияснення, яке буде в такому випадку становище комуністів у Франції. Ясно, що таке саме становище займуть теж комуністи в інших країнах, теж в Злучених Державах чи Канаді.

Добре сталося, що Торез заговорив. Коли його мова аж „потрясла" умами передових французьких мужів, то видно, що таки треба було, щоб таке сталось. Видно, що ще й тепер є багато таких наївних людей, навіть учених і політиків, що припускають, що комуністи є спосібні поставити добро й свободу своєї батьківщини вище Сталіна та приказів Кремля. Не робили цього комуністи в Україні, не зроблять цього комуністи теж і в Франції чи Америці. Це є факт, з яким мусить рахуватись завчасу кожний нарід, кожна держава, якщо не хочуть комуністичного тоталітаризму і не бажають попасти в неволю Москви.

Признаки ґльобальної стратегії

Вістка про найбільші в історії американські маневри, переводжені на Карібському морю, заскочила загал несподівано. Перед кількома місяцями оповіщено, що велика американська воєнна фльота вибирається на береги Аляски, а на східне побережжя Канади мала поплисти якась частина американських кораблів. Тепер довідуємося, що частина канадійської фльоти бере участь в американських маневрах на Атлантійським океані, а саме на водах коло островів Порто Ріко, які належать до Злучених Держав.

Маневри заповіджено на місяць березень, саме тоді, коли то на підставі оповістки президента має бути предявлений до одобрення сенатові Злучених Держав начерк Північно-Атлантійського Оборонного Пакту, над котрим під теперішню пору йде безупинна виміна думок між усіми державами, що започаткували цей Пакт. Це вказувало б, що Америці грозить якась небезпека з Атлантику в тому часі, коли сенат буде дискутувати подробиці оборонного пакту, бо маневри це частина воєнної стратегії.

Загально говорять, що існує розбіжність між американською дипломатією і воєнною ґльобальною стратегією. Одно заповідає президент Труман, а друге робить військова команда. Є теж голоси, що Америка не має ще своєї ґльобальної стратегії і щойно пробує її складати. До такої стратегії належить, напр., запроектований Північно - Атлантійський Оборонний Пакт.

Загальну політичну стратегію склав перед двома роками президент Труман, коли проголосив звісну тепер „доктрину Трумана". Він сказав тоді: „Політика Злучених Держав мусить зміряти до того, щоб підтримати вільні народи, які опираються проти поневолення їх збройним меншиним або проти натиску з закордону". Коли б узяти ці слова в їхнім буквальним значенні, тоді Чіянг-Кай-Шек собі, Японія собі, а дальше Корея, Іран, Туреччина, Греція, Норвеґія, Бельгія, Голандія — очевидно, що й Берлін — мають право надіятися підтримки з Америки в їхніх боротьбі проти поневолення.

Американські військові команданти розуміють цю справу інакше. Інше діло дипломатична підтримка, а інше діло військова допомога. Коли взяти безмежну територію Совєтської імперії, яка розсілася на половині континенту Азії й Европи, то нема сили в світі, яка могла б Росію окружити і боронити перед нею всі загрожені народи.

У Лондоні зовсім поважно застановляються над обороною Австралії перед наїздом Совєтської Росії після того, як китайські комуністи примеволили до уступлення з команди китайської національної армії Чіянг-Кай-Шека і вже складають собі пляни на завоювання Японії, Филипин, Формози, Держав Маляї та Індонезії.

Це тільки вказує, що новітня війна не може бути втримана в якійсь одній околиці, і, якщо вона вибухне, стає загрозою для миру цілого земного глобу. З такої точки теж виходить американський генеральний штаб, коли складає свою воєнну ґльобальну стратегію.

Упродовж двох останніх тижнів йшла гаряча закулісова дискусія у Вашингтоні, чи Америка має боронити Японії, чи звернути свої сили куди інакше. Кенет С. Роял, секретар війни, підчас свого недавнього побуту на Далекому Сході, мав сказати на пресовій конференції в амбасаді в Токіо, що Америці на випадок війни не виплатиться втримувати Японію й харчувати 80 мільйонів її населення. Після його повороту до Злучених Держав він рушучо заперечив, наче б він відрікався Японії, а зате американський військовий губернатор Японії, ген. Доґлес МекАртур заявив, позитивно, що Злучені Держави будуть боронити цеї країни. З цього приводу пішла дискусія між знавцями ґльобальної стратегії, чи обіцянка хоч би навіть військової допомоги є рівнозначною з обіцянкою оборони, чи має тільки реторичне значення?

Як приклад наводять положення Филипинів підчас останньої війни. Америка мусіла забрати свої війська з Филипинів на якійсь час, одначе опісля пішла війною в їх обороні, бо цього вимагала її стратегія.

Подібну оборонну стратегію на ґльобальні розміри складає Америка під теперішню пору. Коли норвеський міністер закордонних справ, Гальвард Лянґе, відвідав Злучені Держави з власного почину, а не на візвання Америки, то він мав ясні наміри і знав, за чим він їде. Питання тільки, що він знав про наміри сусідньої Росії, коли він вибирався до Вашингтону.

У стратегічних плянах передбачені різні посунення чи потягнення для збентеження противника. Коли в Азії вже дозріла думка Совєтів, щоб після успішної поразки національних китайських військ пускатися на завоювання цілого Китаю по дорозі до Австралії, то чому Злучені Держави не переводять маневрів на Тихому океані, щоб при цій нагоді зосередити там свої сили? Навпаки, світ довідується, що найбільші мирові американські маневри відбудуться на Атлантійському океані і то не для наїзду на ворога, а для оборони східного побережжя Злучених Держав.

Дипломатичні стратегіки, між ін. колишній британський премієр Винстон Чорчил, запевняють, що прийняття Атлантійського Пакту запевнює мир на цілі сторіччя. Коли справді Атлантійський Оборонний Пакт має мати таку силу, то це значило б, що Совєти його бояться і готові заризикувати нападом на головну твердиню, звідки йде спротив проти їхніх заборчих плянів, тобто на Злучені Держави. У такому випадку маневри на Карібському морю були б частиною американського чи може Західного військового стратегічного пляну, який має на цілі радше відстрашити Росію від нападу ніж запустити-ся з нею у справдішню війну.

Микола Чубатий.

Американський українець та українство

Темою оцеї статті справа, яка все ворушила душі американських українців, а нині з приїздом нових політичних збігців вона стає ще актуальнішою. Йдеться про це, чим властиво стає українець, що поселюється на постійно в Америці, яка має бути його ідеологія, яка духовість його та молодого покоління.

Уроджені або виховані тут діти американських українців виховувалися дотепер без ніякого пляну. Одні зовсім відставали від українства, другі трималися ще українсько-американської збірноти без якогось ясного погляду на своє завдання. Залежно від характеру та українського сентименту. Одні батьки неначе бажали, щоб дитина втікла якнайскорше та якнайдальше від українства, другі бажали зберегти молоде українське покоління в українським гетто, передаючи йому ту скупу культуру, що її могло воно дістати від свого українського окруження в Америці.

В одним та другім випадку ані нова американська батьківщина, ані стара українська не мали з того користи. Америка це молода динамічна нація, що ще й нині приймає багато цінних вартостей від нових імігрантів з різних країв. Що нового могла внести в культурну скарбницю Америки одиниця українського роду, що руками та ногами відцекувалася свого українського походження? Шкода із того очевидна, зокрема нині, коли Америка ставши світовою потугою потребує громадянзнавців до кожної закутини землі. Річ природна, що ці молоді американські українці, виховані в культурному середовищі американського українства, могли б нині бути куди кориснішi для Америки, ніж нікому невідомі американські дорокевичі, без роду та без минулого.

З другого боку американські українці, виховувані у вузьким українсько-американським гетті не в силі жити повним життям Америки, знов без користи для себе, для Америки та для України.

Справа духового обличчя американського українця нині стає знов гостро актуальною, коли на американський континент вступати зачинають тисячі нових українських імігрантів, властиво перша масова українська політична еміграція за морем. Люди ці, з невеликими виїмками, гарячі українські патріоти. Це політично, національно та релігійно здекляровані типи, подібні до перших поселенців Америки, що втікали за море, щоб саме зберегти своє духове обличчя. Його нові українські імігранти не могли б зберегти в цій важкій дійсности, що запанувала над Україною. Річ ясна, що вони, втікаючи з української землі, щоб зберегти свою українську душу та душу свого покоління, нескоінні до того, щоб позбутися свого українства або своїми очима глядіти на це, що їх діти раз на все покинуть ці ідеали, для яких вони живуть, та за які готові навіть вмерти.

Саме це робить тепер більше ніж колинебудь актуальним питання: яка має бути духовість американського українця, куди має прямувати виховання молодого українсько-американського покоління, щоб могли бути чесними супроти Америки та України?

Для осягнення тої мети нові імігранти мусять собі освідомити, що їх духовість на новій землі мусить укладатися в межах усталених двома вимогами — як майбутніх громадян Америки та українців. Першою такою вимогою, це правдива льояльність супроти нової американської батьківщини, живе заінтересування її долею та ставлення її інтересів перед всякими іншими. Американський українець, який добровільно приймає американське громадянство мусить бути лицарським супроти того приречення, яке зложить в громадянській присязі.

Буде ця перша умовина сповнена, так немає для американського громадянина ніяких обмежень постійно інтересуватися Україною, працювати для її визволення, зберігати у своїй родині українську культуру.

На перший погляд може декому видаватися, що перша вимога стоїть в якійсь суперечности до другої. Та це так тільки видається, бо суперечності не може бути там, де ціль спільна. А такою спільною ціллю Америки та України є завести на світі всюди свободу одиниці, волю народів, демократичний лад, висловлений волею більшости населення. Реалізуючи ці вселюдські ідеали, ми працюємо для визволення України тільки в правних рямцях американського громадянина.

Україна ніколи не прямувала так нині не прямує до поневолювання других народів, як Росія чи Польща, тому ніколи не може бути суперечностей поміж правдиво американськими та правдиво українськими ідеалами. Американський українець може бути найкращим американцем. Він не потребує кривити душею, бо як американець він прямує під проводом американського уряду, під американським прапором до свобідного світу з свобідною Україною включно.

Американське громадянство дає кожному нині з нас найкращі можливости бути корисним для України. Чи це не вдоволяє щирого українця? І чим американський українець буде льояльнішим супроти Америки, чим більше буде він у своїй душі вичувати її інтереси та до них примінювати своє поступування, тим успішніше він працюватиме для визволення України.

В просторі поміж тими двома вимогами американський українець має повну свободу порядкувати своє життя особисте, родинне та громадське. Нерідко даються в нас чути голоси: „Америка хоче, щоб ми винародовилися, щоб наші діти перестали по українськи говорити тощо. Це примітивне думання. Америка є країною повної індивідуальної свободи, в додатку країною високо поступовою і далекою від того, щоб людині відбирати це, що їй дороге та любе. Америка не є країною тоталітарною, що щонебудь силою накидає.

Америка не потребує формальної — чисто мовної — асиміляції, поза якою часто може критись несумлінне виконування своїх громадянських обовязків, шкідницька а то й підривна робота на шкоду Америки. Добровільне звання своєї волі та своїх вчинків з інтересами Америки є потрібне країні Вашингтона, а не

(Докінчення на стор. 3-тій)

УЛАС САМЧУК

СОНЦЕ З ЗАХОДУ

РОМАН.

33)

Потім котились униз. Тодор довго і вперто біг з кобилою, тримав разом з нею дишель, але засапався і з розгону стрибнув на віз. Покотились швидше. Назустріч вийшли перші дерев'яні, закопчені хати Перехідної. Ще перегін, і Волове. Древнє, сіре, обставлене горами. Крамнички заліплені дешевим жидівським крамом, і про це говорять написи українською мовою. Тиснуться дерев'яні паркани, за ними хатки — більші, менші... Від православної, зложеної з круглих древняків церковці біжать гуртками, разом, мов чередки овець... Дзеленькає один дзвін, і сутінок повільно залягає довкруги, хоча сонце ще не сховалось, а тільки зайшло за гори...

Під'їхали до більшого, поверхового будинку... Тодор знов мовчав і виглядав похмуро. Кальчук вийняв гаманець... — Ні, ні, пане... Сесе сховайте... Віз вас не за гроші... Знові ви нам дали гроші... Прийдіть ще до нас... Мусите прийти з фанов... Тоті шандари най нас видять...

Кальчук міцно стиснув тверду, дуже тверду і гарячу долоню Тодора. Той одвернувся, затупцяв своїми гумаками, цьвохнув у повітрі батогом. Його кобила застригла тонкими вухами...

Кальчук увійшов до будинку... Що тут чекає? — стрибнуло коротке, завжди те саме питання... Хто і як? Застукав до правих, нових, нефарбованих дверей. Відчинила солідна, літна, тяжка на вигляд пані. Обличчя її обіцяло все добре, хоча в суворому поданні.

— Чи дома пан доктор?..
— Дмитре? Ти дома?.. — кинула пані позад себе...

— Дома, дома... — чути добрий, ядерний і соковитий голос.

— Раз є, то є... Прошу!

Кальчук уходить, ще раз уходить, вітається... — А, це ви? — той самий гранений баритон. На дерев'яному, різьбленому стільці потужна, масивна постать самого доктора. Не встаючи подає міцно заокруглену руку. В тому жі стилі обличчя закінчується виразно окресленою, барви жовтого листу, борідкою.

Адвокат, колишній посол ЗУНР, меценат, доктор, радник і комендант місцевої Січі... Міцна, січена з доброго матеріялу, майже маєстатна, в стилі московського купця постать. Перше враження — так собі. Назовні міцне, всередині побламливе.

— А так, так, так! Так це ви? Так це ви? А мені лихо. Гадав, що ви не прийдете, і у нас, як то кажеться, все на місці... А тепер з яким вітром до нас? Ах, ті хлопці, ті хлопці! Хоч бе вивісили ті плякати... От, маю людей — хай їх Бог любить... Ви з Синевіра чи як?

— З Синевіра.
— І як там Січ?
— Кажуть — добре. Дев'яносто членів...

— Ті мені дев'яносто... Вони лиш знають число. У нас можна і дві сотні набрати, але кого? — доктор помітно забурлив знутра. — А я тільки-що з Хусту. Мало не був кінець. Наше авто наїхало на військове авто... — додав він зміненим тоном... — Їли ви вже?

Пані дому влонилась у цей простір. — Слухай! Ось гість з Хусту! Ми голодні... — каже доктор.

У їдальні і так подзенькували певні предмети. Пані дому непорушно, з висоти сприйняла заувагу свого добродія.

— А я думав — ви не прийдете... — казав доктор, і це його непокоїло.

— Не так думали, пане докторе... Раз післали плякати, наказ... Це наш обов'язок...

— Ах! Пане! У нас ті речі стоять догори ногами

— Хто у вас комендантом Січі? — питає Кальчук з певним наміром. Він і без того знає цю справу...

— Я! — лунає коротка відповідь... Кальчук більше не питає. Його мовчанка повільно влазить у просторе нутро доктора. Все зрозуміло. Увійшла молода, рожевощока панна, подібна до панни-снігурки з казки. Променисті, сині очі райдужно посміхаються.
— Просимо, тату, — сказала вона. — А ми вже знайомі, — звернулась вона до Кальчука. — Поперше, читала ваші твори, подруге, ми з вами знайомились минулого року... Ви проходили через наше містечко. З пластунами... Біля річки, ввечорі клали ватру...

— Це був вечір, і, мабуть, тому моя пам'ять зраджує, — каже Кальчук.

Перейшли до їдальні. Масивний, дубовий стіл ще раз стверджує стиль дому сього. Порції смаженої телятини незаперечно домінують над усім. Кисла, червона капуста і білі, мариновані гребки старанно доповнюють і врізноманітнюють буття. Гордо й невмолимо повзноситься пара бокатих пляшок.

За стіл сідають: пан, пані, снігурка з казки, її менші ефектна сестра і ще один пан, якого доктор представив, як свого особистого секретаря. Високий, тонкий і худий з тонкими, мов у дівчини бровами...

Спокусно наповнились кришталеві, бузинової барви, чарки. Мовчанка, що стоїть довкола, нагальна повага, розмашна впорядкованість, суворе непомильність і мовчазна відданість — творить тло. Ніякої елеганції чи люксусу. Ніяких зайвих ляків чи забобонної чистоти. Вміщальні шафи, розвалена, всяка канапа, бокатий, мідний самовар, і social, здається, досить. Німіз з погляду художности картини випадково змазують наготу білених вапном стін...

— З холоду і чарка не зашкодить, — каже доктор, ставе перший по йому призначене і заохочує присутніх. — Ну, так ще раз, хай нам Бог поможе!

Піднялися чарки і спорожнилися. Панни-снігурки дискретно втримались. Кальчук виконав свій обов'язок до кінця. Пішла в рух телятина і грибки. Доктор ріже ножем телятину і кидає перед себе: — Михайле! А плякати не розвішані...

(Далі буде).

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. КАСІЄРА У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ СІЧЕНЬ 1949 РОКУ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1	339.80
2	226.42
3	189.71
4	89.64
5	754.16
6	70.81
7	292.55
8	577.44
9	349.28
10	221.57
11	136.34
13	225.96
14	138.29
15*	23.13
16	81.73
17	112.05
18	90.98
19	12.53
20	1,246.73
21	212.57
22	1,298.39
23	180.05
24	269.09
25	584.09
26	174.58
27	36.00
28	210.61
29	285.77
30	82.59
31	128.48
32*	59.40
33	589.83
34	266.36
35	63.91
36	204.87
37	276.47
38	474.99
39	591.10
40	30.08
41	49.82
42	293.86
43	60.05
44	194.93
46	124.88
47	80.85
48	43.86
49	194.61
50	311.14
52	128.23
53	675.78
54	88.75
55	212.11
56	178.84
57	734.51
58	370.56
59	285.84
60	43.24
61*	107.42
62	589.38
63	1,330.71
64	136.61
65	276.58
66	262.14
67	179.39
68	19.53
69	366.47
70	457.73
71	191.25
72*	158.61
73	118.32
74	97.87
75	496.44
76	854.05
77	189.82
78	92.24
79	24.41
80	132.68
81	192.11
82	99.11
83	898.41
84	375.56
85	315.85
86	301.30
87	444.35
89	53.63
90	323.23
91	406.23
92	12.33
93	70.24
94	3,512.86
95	47.71
96	389.84
97	502.30
98	132.80
99	191.09
100	204.74
101	41.35
102	1,960.56
103	146.71
104	289.12
105	308.86
106	984.40
107*	166.91
108	137.17
109	217.30
110	21.08
111	30.23
112	1,231.18
113	104.36
115	32.04
116	74.16
117	128.88
118	95.73
119	76.08
120	384.16
121	351.53
122	109.87
123	448.43
124	131.41
125	422.97
126	101.31
127	589.78
128	102.14
129	30.14
130	952.03
131	23.44
132	198.92
133	233.03
134	111.00
135	80.60
136	221.81
137	307.00
138	78.59
139	192.94
140	101.10
141	346.52
142	219.66
143	391.55
144	76.94
145	165.43
146	220.29
147	793.24
148	48.42
149*	209.26
150	405.30
151	380.33
152	117.73
153	108.75
154	63.09
155	596.72
156	779.46
157	116.60
158	428.53
159	112.93
160	102.62
161	413.16
162*	69.50
163	603.14
164	350.51
165*	254.45
167	276.29
168	228.26
169	33.34
170	537.81
171	371.69
172	56.21
173	126.52
174	37.26
175	1,001.26

Відділ	Заплатив
176	333.06
177	254.48
178	338.05
179	1,012.51
180	370.67
181	146.53
182	315.88
184	20.12
185	56.28
186	103.25
187	125.14
188	46.47
190	41.56
191	167.17
192	428.02
193	71.93
195	32.58
196	56.83
197	30.20
198	72.29
199	349.72
200	550.84
201	43.23
202	39.07
204	4,636.69
205	25.41
206	761.85
207	156.78
208	28.69
209	52.16
210	68.60
211*	195.87
212	64.34
213	884.41
214	125.26
215	67.36
216	110.21
217	1,099.69
218	414.45
219	1,206.60
220	1,437.69
221	2,603.26
222	151.28
223	684.34
224	96.64
225	19.76
226	300.46
227	63.55
228	182.39
229	162.48
230	1,352.78
231	26.91
232	99.74
234	476.20
235	162.52
237	1,265.48
238	907.92
239*	859.45
241	198.99
242	197.20
243	255.74
244	27.34
245	168.98
246	90.82
247	292.07
248	106.57
249	33.67
250	13.49
251	1,014.74
252	241.75
253	217.91
254	230.94
255	51.10
256	74.01
257	30.86
258	40.08
259	624.60
261	34.61
262	96.35
263	49.04
264	110.26
265	59.85
266	285.07
267	110.91
268	802.55
269	26.02
270	299.06
271	309.33
272	426.76
273	62.62
274	346.03
275	467.78
276	1,123.83
277	548.19
278	24.61
279	33.78
280	212.70
281	481.08
282	27.71
283	269.58
284	246.93
286	189.93
287	250.61
288	648.95
289	62.04
290	112.91
291	614.20
292	4,482.57
293	297.15
294	43.02
295	196.43
296	816.67
297	23.61
298	17.75
299	97.78
300	181.91
301	395.43
302	28.62
303	116.79
304	241.23
305	402.16
306	61.81
307	35.54
308	227.11
309	41.77
310	328.05
311	24.41
312	100.72
313	33.87
314	16.78
315	30.65
316	559.99
317	121.10
318	345.95
319	137.58
320	200.00
321	88.69
322	79.48
323	189.98
324	328.81
325	1,330.23
326	140.43
327	94.62
328	24.47
329	45.91
330	298.60
331	139.44
332	194.10
333*	277.46
334	418.09
335	75.54
336	618.48
338	560.75
339	136.54
340	14.81
341*	528.44
342	327.37
343	321.54
344	96.50
345*	403.09
346*	10.27
347	225.07
348	361.49
349	92.27
350	450.82
351	118.41
352	731.37
353	70.68
354	17.43

Відділ	Заплатив
355	108.57
356	90.75
357	78.09
358	666.03
359*	82.88
360	22.44
361	4,418.82
362	188.57
363	203.42
364	1,959.52
365	56.85
366*	42.97
367	955.00
369	422.51
370	376.07
371	472.43
372	312.07
373	324.90
374	442.63
375	1,095.09
376	41.02
377	16.54
378*	25.64
379	510.22
380	215.49
381	26.67
382	30.01
383	298.92
384	49.59
385	426.44
386	399.05
387	15.44
388	610.08
390	321.42
391	50.28
392	21.51
393	207.17
394*	12.79
396	98.35
397	137.52
398	26.86
399	22.82
400	320.82
401	63.58
402	22.36
403	245.20
404	66.14
405	71.14
406	239.98
407	52.02
409	64.19
410	21.23
411*	67.46
413	202.77

Відділ	Заплатив
414	302.33
416*	145.47
421	99.87
422	51.68
423*	100.53
424*	32.00
425	98.48
426	83.61
427	546.09
428	47.96
429	40.54
430	44.33
432*	2,462.55
433	92.99
434*	65.13
435	304.79
436	39.38
438	93.29
439*	163.67
440	8.12
441	280.66
442*	127.10
443	8.37
444	4.47
445*	1,029.63
446	258.80
448	117.71
449	48.38
450	23.73
451	132.07
452	83.93
453*	260.83
454	4.64
455	213.87
456*	306.71
457*	42.23
458	347.75
459*	156.39
460	3.60
461*	199.21
462*	70.42
464*	532.58
465*	30.51
466	262.53
467	21.70
468*	67.08
469*	337.31
471	44.05
473	684.84
474*	23.91
475	27.74
476	305.38
477*	423.17
478	124.79

З місячних вкладок від членів обезпечених в нових родах обезпечення .$136,400.24

* При відділах означених зіркою (*), в даних сумах є включені залеглі вкладки, прислані по замкненні книг.

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	7.40	209	2.62
3	2.42	216	46.87
28	8.82	221	18.15
30	8.38	225	106.62
33	6.88	230	3.81
37	15.20	234	25.85
39	24.13	237	2.68
62	14.16	248	33.85
65	12.59	245	1.06
70	3.80	257	2.84
83	2.86	274	1.49
90	10.60	275	35.86
101	2.84	278	1.16
102	12.12	284	90
106	17.38	286	32.87
108	3.38	305	6.82
112	5.56	316	1.41
117	4.46	321	4.46
125	2.66	335	5.31
127	3.17	336	7.93
139	2.35	342	9.44
142	4.21	349	5.24
143	8.56	358	1.62
147	148.73	361	2.48
151	5.15	367	3.51
170	4.94	370	5.01
185	5.46	384	28.93
206	2.65	388	6.19

З місячних вкладок від членів обезпечених в старім роді обезпечення	$ 777.80
З місячних вкладок від членів	$137,178.04
Відсотки від бондів	13,737.39
Відсотки від морґеджів	3,007.83
Відсотки з банків	42.57
Відсотки від членських позичок	483.92
Чинш з реальностей	4,415.05
Приходи друкарні і книгарні	9,118.55
уневажнений грошевий зворот	65.46
Продаж платничих книжечок	1.30
Зворот виплаченої нагороди лікарям за членів молодечого департаменту до адміністрац. фонду старших членів	11.00
Перенос резерви за суспендованих членів і членів, що відійшли з грошевим зворотом з посм. до адмін. фонду	4,263.95
Сплати морґеджів	2,545.00
Сплати членських позичок	6,557.82

Сирітські части по бл. п.

в. 63 Бек Анна	100.00
в. 321 Цюник Юлія	254.67
Разом	$181,782.55

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 1 Глива Яким	1,000.00
в. 2 Дзвінка Анна	1,000.00
в. 7 Качмар Фред	1,000.00
в. 9 Наратко Анна	1,000.00
в. 63 Сенько Василь	1,000.00
в. 76 Зілінський Іван	1,000.00
в. 76 Голубович Іван	500.00
в. 78 Стиців Теодор	500.00
в. 102 Ковалець Михайло	1,000.00
в. 102 Хмель Йосиф	1,000.00
в. 112 Милянич Катерина	1,000.00
в. 155 Романко Михайло	1,000.00
в. 168 Мацюрак Іван	1,000.00
в. 207 Мельник Юлія	1,000.00
в. 213 Бирич Андрій	1,000.00
в. 214 Березовський Дмитро	500.00
в. 221 Буцяк Йосиф	1,000.00
в. 223 Швець Марта	500.00
в. 292 Данчишин Петро	1,000.00
в. 342 Вуй Петро	1,000.00
в. 361 Бартків Анастазія	500.00
в. 403 Когут Анна	631.00
в. 428 Юшишин Володимир	500.00

Інші виплати посмертного фонду:

Грошеві звороти	4,627.82
Перенос резерви до адміністраційного фонду за суспендованих членів і членів, що відійшли з грошевим зворотом	4,263.95

Виплати сирітського фонду по бл. п.:

в. 113 Баєр Станислав	129.50

Запомоги з запомогового фонду:

в. 1 Мерена Микола	35.00
в. 10 Докля Юлія	25.00
в. 10 Хвалик Фемія	25.00
в. 17 Демусь Анна	25.00
в. 21 Захарчук Василь	35.00
в. 29 Федак Василь	35.00
в. 29 Парсник Марія	25.00
в. 29 Най Ігнатій	35.00
в. 32 Семенко Дмитро	35.00
в. 36 Скробач Анна	25.00
в. 38 Лапай Стефан	35.00
в. 42 Ядловська Ефрозина	30.00
в. 45 Галамага Параскевія	25.00
в. 70 Гречух Андрій	35.00
в. 70 Наконечний Кирило	36.00
в. 75 Пшеничний Амвроз	30.00
в. 87 Грицько Тимко	35.00
в. 87 Сухина Семен	35.00
в. 94 Сенько Павло	25.00
в. 99 Жинковський Микола	35.00
в. 104 Стечишин Михайла	75.00
в. 109 Шумило Василь	35.00
в. 123 Ворожбит Параска	20.00
в. 127 Горгота Василь	35.00
в. 178 Могиляк Захарко	35.00
в. 192 Фридріх Марія	25.00
в. 218 Цепін Іван	35.00
в. 218 Вітишин Михайло	35.00
в. 221 Гой Дмитро	45.00
в. 221 Гой Анастазія	30.00
в. 221 Штограй Олександра	20.00
в. 234 Фортуна Антін	40.00
в. 235 Денько Катерина	30.00
в. 237 Бартіш Анна	25.00
в. 242 Гришко Стефан	40.00
в. 242 Тиньо Іван	35.00
в. 252 Багрій Антін	35.00
в. 261 Аркатин Ева	25.00
в. 266 Коропіта Михайло	35.00
в. 274 Кіхтан Михайло	35.00
в. 276 Глиста Петро	35.00
в. 280 Тендель Андрій	40.00
в. 288 Данилюк Теодор	30.00
в. 291 Пелех Михайло	30.00
в. 292 Черевечко Йосиф	30.00
в. 292 Возник Катерина	25.00
в. 305 Гентош Агнеса	30.00
в. 326 Бонк Петро	35.00
в. 330 Шумлинська Марія	25.00
в. 335 Пакош Йосифа	25.00
в. 338 Баран Іван	25.00
в. 339 Сорока Михайло	35.00
в. 341 Кісіль Василь	35.00
в. 347 Ковальський Теодор	25.00
в. 348 Мацупа Анна	20.00
в. 352 Комар Вірджінія	25.00
в. 371 Кольбанський Микола	30.00
в. 379 Пилипіа Катерина	25.00
в. 400 Моцько Ілія	35.00
в. 403 Пернак Теодор	25.00
в. 406 Кравчик Марія	35.00
в. 406 Спольський Іван	35.00

Виплати адміністраційного фонду:

Виплати друкарні і книгарні	6,220.89
„Свобода" за орган	3,900.00
Платня помічних сил	1,278.61
Платня головного уряду	1,250.01
Кошти подорожі організаторів	739.93
Чинш за офіси У.Н.С. у власнім домі	625.00
Оголошення	340.00
Чинш банкової скритки на інвестиції в бондах	240.00
Нагороди за нових членів	230.50
„Свобода" за праці і друки	190.01
Винайм і направи машин для зладження статистики членів	168.30
Лікарі за нових членів	158.00
Вставлення нових машин в друкарні	149.87
Видатки канцелярійні на пошту	140.00
Кошти подорожі і репрезентації	125.01
Федеральний податок за помічні сили	105.16
Фотографічні знимки членських аплікацій	66.30
Спортова Акція	45.00
Друк варантів і рахунків	43.88
Прибори до чищення офісів УНС	41.25
Телефон	37.54
Канцелярійні прибори	34.65
Оправа книг	26.50
Асекураційні журнали	7.00
Стейти за дозволи	5.00
Вода	4.50

Інші виплати:

Податок, вода, паливо, світло і інші видатки на реальностях	2,675.31

Інвестиції готівки:

Інвестовано в морґеджах	2,000.00
Позички членам	1,769.92
Разом	$ 53,341.41

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем 21 грудня 1948 року осталася	315,084.04
Прихід за січень 1949 р.	181,782.55
Разом	$496,866.59
Розхід за січень	53,341.41
Готівка з кінцем 31 січня 1949 року остається	$443,525.18

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 443,525.18
Морґеджі	737,404.24
Бонди	7,738,131.05
Позички членам	368,193.02
Реальности	234,000.00
Друкарня	7,515.10
Разом	$9,528,768.59

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення	$8,824,003.06
Адміністраційний фонд	161,932.32
Конвенційний фонд	54,291.40
Запомоговий фонд	145,022.78
Народний фонд	12,213.67
Посмертний фонд старого роду обезпечення	79,041.50
Резервовий фонд	15,138.83
Сирітський фонд	83,104.09
Фонд обезпеки інвестицій і смертности	96,061.05
Фонд Згоди Братств	9,666.48
Фонд Захисту-Сиротинців	48,203.41
Разом	$9,528,768.59

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. касієр

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1	12.70
2	17.93
3	25.15
5	80.96
6	3.73
7	28.42
8	69.21
9	7.43
10	12.03
11	39.30
13	35.93
14	31.20
15*	16.16
16	9.73
17	13.29
19	4.79
20	2.62
21	25.94
22	2.48
23	18.17
24	27.61
25	3.15
26	20.00
28	10.35
29	25.53
30	3.56
31	90
32*	88
33	23.25
34	13.20
36	65.88
37	13.07
38	77.66
39	69.33
40	1.13
41	90
42	4.12
43	2.47
44	5.55
46	45
47	34.35
48	18.70
49	23.46
50	9.78
52	21.14
53	182.27
54	52.60
55	28.94
56	21.08
57	17.71
58	44.10
59	102.88
60	7.99
61*	24.46
62	77.86
63	188.21
64	49.18
65	43.25
66	10.42
67	2.25
69	90
70	65.84
71	77.35
72*	9.80
73	4.62
74	9.80
75	23.61
76	51.42
77	19.82
78	3.54
79	90
80	3.71
81	38.69
82	6.79
83	243.98
84	61.65
85	27.85
86	5.63
87	10.27
89	93
90	15.95
91	13.11
92	2.25
93	7.67
94	252.35
95	1.15
96	68.17
97	98.74
98	26.96
99	40.19
100	5.07
102	155.67
103	39.12
104	58.67
105	45.72
106	107.01
107*	2.26
108	6.08
109	11.62
110	4.13
112	113.89
115	2.00
116	22.26
117	3.60
118	12.02
119	6.87
120	135.78

Відділ	Заплатив
121	80.37
122	10.86
123	5.91
124	6.72
125	129.68
126	6.48
127	35.88
128	18.47
130	106.58
132	19.21
133	2.79
134	2.47
135	2.64
136	14.72
137	17.86
138	17.69
139	4.04
140	23.61
141	1.13
142	105.90
143	52.03
144	16.27
145	15.71
147	59.51
148	3.60
149*	58.95
150	77.99
151	41.54
153	9.21
154	25
155	40.68
156	86.16
157	20
158	12.94
159	2.25
160	6.76
161	38.51
163	63.55
164	119.49
165*	16.35
167	24.87
168	15.13
169	24
170	78.43
171	21.41
172	20.18
173	2.25
174	1.78
175	34.87
176	30.71
177	87.21
178	15.74
179	8.18
180	16.11
181	3.55
182	7.72
185	6.30
186	14.21
187	8.59
188	4.05
191	20.52
192	35.60
193	1.00
196	7.50
198	25
199	11.65
200	58.99
201	3.19
204	797.84
205	1.80
206	110.18
207	2.80
208	1.35
210	22.54
211*	15.02
212	5.26
213	91.95
215	27.21
217	64.71
218	53.10
219	159.01
220	15.65
221	258.58
222	2.03
223	35.94
224	9.21
225	90
226	48.23
227	20.47
228	2.50
229	8.33
230	174.80
231	45
232	26.27
234	70.24
235	7.09
237	95.07
238	157.87
239*	80.84
241	3.84
242	16.63
243	6.81
244	3.93
245	42.64
246	26.76
247	11.33
218	40.93

Відділ	Заплатив
250	1.35
251	32.41
252	10.16
253	5.15
254	86.12
255	6.93
256	17.98
257	45
258	1.80
259	66.01
261	4.30
262	16.30
263	4.22
264	29.62
265	63.63
266	46.96
267	68
268	5.36
269	2.47
270	9.56
271	11.48
272	1.80
273	11.51
274	22.92
275	13.33
276	24.38
277	53.60
278	2.00
279	5.05
280	3.85
281	178.48
282	3.75
283	42.08
284	40.98
286	1.13
287	23.98
288	10.71
289	43.32
290	24.93
291	64.44
292	266.85
293	64.69
294	21.27
295	3.83
296	94.76
297	25
298	27.41
299	6.67
300	6.59
301	41.19
302	25
303	4.05
304	28.63
305	26.96
306	13.92
308	25.13
309	2.57
310	46.80
311	1.35
312	15.10
313	5.00
314	10.20
316	97.66
317	10.27
318	7.70
319	89.48
320	30.78
321	41.65
322	6.83
323	5.38
324	20.66
325	226.11
326	26.45
327	90
329	17.49
330	30.16
331	62.23
332	3.60
333*	6.30
334	53.25
335	3.74
336	31.91
338	8.86
339	10.72
341*	332.88
342	38.22
343	31.19
344	7.74
345*	20.52
346*	90
347	23.43
348	90.35
349	1.80
350	71.64
351	57.12
352	20.21
353	2.25

Відділ	Заплатив
355	14.70
357	11.30
358	57.58
359*	7.32
361	524.16
362	42.62
363	6.53
364	68.10
365	3.75
366*	1.35
367	95.29
369	58.37
370	37.42
371	58.45
372	21.52
373	90
374	28.38
375	151.08
376	8.47
378*	4.68
379	50.49
380	40.25
381	1.35
383	46.11
384	1.35
385	48.13
386	85.75
387	3.58
388	33.97
390	53.12
391	12.96
393	39.87
394*	98
396	4.00
397	24.75
398	5.63
400	21.43
401	10.56
402	1.24
403	7.29
404	1.35
405	2.47
406	40.17
407	1.35
409	2.25
410*	9.48
413	17.45
414	73.29
416*	50
421	57.29
422	7.65
423*	34.34
424*	2.26
425	30.08
426	4.11
427	182.91
429	3.40
430	16.81
432*	913.94
433	63.83
434	44.92
435	22.91
438	35.99
439*	91.12
441	136.33
442*	1.80
443	15.90
444	8.31
445*	164.25
446	31.02
448	1.58
450	3.42
451	105.59
452	5.35
453*	5.95
454	14.17
455	59.76
456*	75.29
457*	3.43
458	49.76
459*	21.31
460	90
461*	84.24
462*	11.69
464*	220.49
465*	4.93
466	15.83
467	1.13
468*	29.30
469*	133.88
471	72.28
473	434.95
474*	68.52
475	17.40
476	9.50
477*	1.80
478	34.34

З місячних вкладок від членів	$ 16,470.37
Відсотки від бондів	2,157.65
Відсотки від морґеджів	249.25
Сплати морґеджів	255.57
Разом	$ 19,132.84

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 128 Лукашів Михайло	12.05
в. 150 Госер Роберт	200.00
в. 204 Пйойтка Михаліна	75.00

Інші виплати посмертного фонду:

Грошеві звороти	101.28

Виплати адміністраційного фонду:

Платня помічних сил	749.26
„Свобода" за Ukrainian Weekly	600.00
„Свобода" за праці і друки	110.73
Нагорода за нових членів	45.00
Видатки канцелярійні на пошту	25.00
Федеральний і стейтовий податок за помічні сили	24.47
Лікарі за нових членів	11.00
Разом	$ 1,954.24

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем грудня 1948 року осталася	$ 37,071.50
Прихід за січень 1949 року	19,132.84
Разом	$ 56,204.34
Розхід за січень	1,954.24
Готівка з кінцем 31 січня 1949 року остається	$ 54,250.10

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 54,250.10
Морґеджі	43,051.70
Бонди	893,329.49
Позички членам	60.00
Разом	$990,691.29

Стан довжний:

Посмертний фонд	$941,327.73
Адміністраційний фонд	49,363.56
Разом	$990,691.29

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. касієр.

Американський українець та українство

(Докінчення зі стор. 2-гої).

забуття української мови, байдужности для інтересів країни своїх батьків, бо це була б життева безідейність.

Зокрема останні часи, що видвигнули Америку на провідне становище у світі прямо домагаються, щоб американці різних походжень берегли свої мови, щоб українець не тільки мав крім перфектного знання американської мови та американського життя, також основне знання української мови та відносин на сході Европи.

Нині Америка пошукує за такими знавцями. З конечности бере їх з-поміж негромадян. Тому куди більше корисним для Америки є мати своїх сласних громадян, що знатимуть не тільки українську мову, але також українську політику, економію, культуру то що. Одним словом нині не є по лінії інтересів Америки, щоб американські українці забували українську мову та тратили всякий інтерес для України, але навпаки. Не треба хіба додавати, що американський українець в першу чергу мусить бути не тільки повним американцем мовою, але теж американським життям та американськими ідеалами.

Так ми наближаемося до тої синтези духовости американського українця, якої шукають провідні люди серед американських українців. Подрібне розроблення духової синтези американського українця це основна справа існування та значення американських українців як збірноти вартісної для Америки та не страченої для України. Ця справа вимагає основних студій шкільної, церковної, освітної справи, одним словом цілого громадського життя американських українців та їх пристособлення до американського життя. Одвертий та здоровий розум, поступовий погляд на світ, гаряче бажання внести в скарбницю американської духовости нові вартости з користю для поневоленої старої батьківщини, це вимоги, що могли б розвязати основне питання існування американських українців.

Втеча від українства або теж американсько-українське ґетто не є розвязкою, але загибелю американських українців як корисної частини американського громадянства, а теж як українців.

Дурному вічная пам'ять...

Багато всілякої погані тягається по білому світі та занечищує повітря страшним смородом. Люди всіляко тому заражують. Одні обходять таке кодло здалека, інші невтралізують його — сказати б — викидуючи його там, куди воно належить, ще інші затикають ніс і не звертають на це уваги, але є й такі, що люблять собі його час до часу понюхати, аж доки їм не закрутится голова та й самі тим смородом просякнуть, що опісля від них самих на милю заносить.

На нашім американсько-українськім загумінку таким вонючим смородом заносить з Четвертої вулиці в Ню Йорку з редакції так званих „Українських Щоденних Вістей". Кажемо так званих, бо це не є ані українські ані вісті. Правильнішою назвою для цеї газети було б „Кремлівська Щоденна Брехня". Бо кому тільки припадком зайде під ніс сморід відтіль, той відразу пізнає, що це з купи кремлівського гною.

Клясичним прикладом сказаного може послужити „інформація" в цій Щоденній Брехні з 30-го січня. Під заголовком „Дуже вдячні за інформацію" там на редакційній сторінці надруковано „інформацію", що п. С. Курилів, фейлетони якого друкуються в „Свободі", цілком не є п. Курилів, а тільки Іван Керницький з Ню Йорку, бувший скиталець, член такої то і такої української організації і т. п. Поминаючи те, що редакція „Свободи" не має ніяких причин відпекуватися п. Керницького, деякі фейлетони якого теж були часом передруковані в „Свободі" і під його повним ім'ям та прізвищем, але при чому тут п. С. Курилів, загально відомий і шанований громадянин Дітройту? Засмердів хтось „товаришам" з Четвертої вулиці „інформацією", що п. Курилів з Дітройту це Керницький з Ню Йорку й ті кинулись гієною на це та ще й „дуже вдячні" і обіцяють ще до тої „справи" повернути.

В кожній редакції, яка має бодай найменшу свідомість відповідальности, водиться, що кожну подавану читачам вістку провірюється, або цілком не подається, як можуть бути сумніви щодо її правдивости. В редакції Щоденної Брехні, натомість, виходило б, скрупулятно провірюється аби, бува, не прокралась яка правдива вістка. Там „дуже вдячні" за кожну брехню, якою вже від років годується цих вічної пам'яти дурнів, які досі того не збагнули та які за ту брехню ще й дають важко запрацьований ґріш.

Звичайно, Щоденна Брехня подала, що, мовляв, цю „інформацію" про Керницького і Курилова одержано від „бувшого скитальця". Якщо це правда, тоді той „бувший скиталець" знав, яка ціна тій „Щоденній Брехні" і як їй підібрати. Після виявлення тої брехні, було б логічно виявити теж брехуна, якщо такий поза Четвертою вулицею взагалі існував. Бо де ж може викуватися більша брехня як не там? За неї так звані „Українські Щоденні Вісті" „дуже вдячні", за неї — як виходило б — дуже вдячні теж деякі читачі тої Щоденної Брехні. Не даром кажуть, що чим горщок накипів, тим його і чути, а дурним справді вічная пам'ять.

ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ, БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГЕМТРЕМК, МИШ.

Спільна вечеря".

Старанням 26 відділу Союзу Українок Америки, відбулась дня 30 січня ц. р. в українській хаті в Гемтремк традиційна „Свята вечеря".

Велико-українська сімя зійшлась засісти при спільному святочному столі, щоб звичаєм наших предків відсвяткувати „спільну вечерю" та щоб зложити друг другові бажання й в одній спільній молитві побажати ліпшої долі тим, що скитаються по світі.

Тим разом ми зійшлись громадно, при участі багатьох родин із скитальцями і перший раз з новими пан-отцями парохії о. Шмондюком і о. Любачевським, бувшим скитальцем.

Іншими дорогими гістьми, які взяли участь в спільній вечері були визначні американські жінки, дальше представниці жінок місцевих організацій, а також преподобні Сестри Василіянки.

Тим разом ми гостили рівнож перший раз милого і дуже дорогого гостя, бувшого премієр-міністра Закарпатської України, проф. Юліяна Ревая.

Довкруги жіноцтва 26 нашого відділу, згуртована молода еміграція рівнож пішла нам назустріч в суспільній і спільній справі. Новоприбула еміграція перший раз відіграла картину п. н. „Дивна ніч в Карпатах", цебто український Вертеп у відмінній формі як ми звикли були оглядати. На мотивах сучасної доби, боротьби за волю і свободу нашого народу змальовано картину, яка глибоко і зворушливо вдерлась у наші серця і викликала сльози, а в декого таки плач.

Після сценічної програми, голова відділу, пані Прокопович, привитала зібраних гостей і дальшу програму передала на руки господині дальшої програми, пані Хомяк, котра у вступному слові пояснила, чим є „Святий вечір" на рідній землі, а потім покликала до слова місцевого пароха о. Шмондюка. Новий парох привитав почесних гостей, а також всіх присутніх, підчеркнув заслужену працю тутешнього проводу 26 відділу Союза Українок і дав признання новій іміграції за їхній вклад праці. Ці милі слова нагороджено оплесками.

Теж і отець парох Любачевський дав признання у відміннім вислові, навязуючи свої слова до гарної мови пані Хомяк. Вмілими дотепами і щирістю здобув собі симпатію присутніх, як і попередній бесідник. Іншими промовцями вечера були визначні американські жінки, а саме Морфі та Райт, головні представниці Американського Червоного Хреста, мисс Кессиді, голова Сошіел Ейдженсі, пані Сайбол, представниця Інтернешенел Сентер.

Ще одна замітна, спокійна духом і приємна промова виповнила програму дня. Наш дорогий гість, бувший представник уряду Закарпатської України, професор Ревай, зясував влучно нинішнє святкування на рідних землях. У своїй мові згадав за тих наших братів і сестер, які в страху покрадьки моляться за кращу долю українського народу. „Не всі ми знаємо", говорив бесідник, „які блага дає нам американська конституція, але, коли наш прапор високо засяє, хай йому просвічуватиме така вільність і свобода".

У відповідь п. Демян, голова місцевого Українського Конгресового Комітету побажав у своїй промові, щоб Бог дозволив вкоротці на таку зміну, щоб ми могли в найблищому часі вже стрінутись з дорогим гостем у Києві і, там зложити йому побажання.

Пані Волкер у гарнім і симпатичнім перекладі на англійську мову переповіла почесним американкам про наш „Святий Вечір", наші святочні традиції, значення сценічної картини і зміст бесід поодиноких промов. Щиро нагороджено її оплесками, як і всіх промовців.

Ми, члениці 26 відділу Союзу Українок Америки, почуваємось до милого обовязку зложити найщирішу подяку всім учасникам виставки а це: пану Романові Дацко і пані Сливинській як головним організаторам, а також учасникам, які знаменито відіграли свої ролі: панів і пану Захарків, пані Дацко, п. Корецькому В., пану Галішевському Д., пану Лапцанові, пану Целюхові І., пану Боечкові, пану Редчук М., пану Холеві І., як рівнож нашому неструдженому довголітньому декораторові і художникові пану Руниці, і всім милим гостям.

Дохід з цеї імпрези піде по половині на будову місцевої української школи і на добродійні цілі, що буде ще проголошене в пресі.

Анна Ганиш.

—o—

ГЕМТРЕМК, МИШ.

Річниця смерти сл. п. Ольги Басарабової.

Дня 13 лютого ц. р. відправив о. д-р Любачівський Поминальну Панахиду за душу славної памяті Ольги Басарабової, що згинула перед 24 роками у польській вязниці у Львові.

На Панахиду прибули організовано з своїми прапорами (а деякі навіть в уніформах) наступні товариства: Золотий Хрест, відділ 34, Союз Українок, відділ 26, Товариство ім. Юліяна Головінського, Сестрицтво при місцевій церкві і Союз Українок, відділ 5.

За представниками згаданих товариств і їхніми прапорами уставились у два ряди через довжину церкви члени згаданих товариств і побіч них вірні тутешної парохії.

Підчас панахиди виголосив проповідь парох місцевої церкви, о. Шмондюк. Згадуючи про героїнь минулих часів (напр. Йоанну д'Арк), змалював отець парох чітко світлу постать Ольги Басарабової, що віддала найвищу жертву за визволення українського народу.

„Плекаючи культ жертви і героїзму" — говорив о. парох — „найкраще зробимо, коли будемо йти слідами впавших героїв, засвоюючи собі ті шляхетні прикмети духа, що вони їх мали".

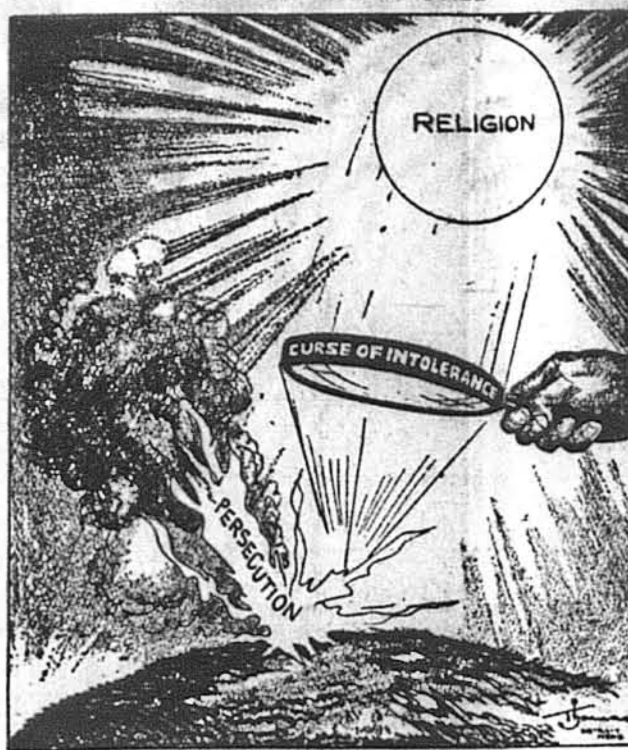
Проповідь ця зробила дуже велике враження. Так, наче повіяло тим животворним вітром, що його відчували львівські українці рік-річно підчас панахиди над могилою Басарабової на львівському цвинтарі.

Велика шкода, що батьки не навчили своїх, тут народжених дітей, шанувати память героїв. Бо майже уся молодь, тут народжена, вийшла після останньої Служби Божої з церкви, не задержуючись на панахиді, що була відправлена безпосередньо по цій Службі Божій, хоч отець парох старанно повідомляв усіх впродовж двох неділь про цю панахиду.

О. С.

—o—

BROTHERHOOD WEEK
FEBRUARY 20-27, 1949
LIGHT OF THE WORLD

8-2

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Віче, що мало відбутись.

На день 13 лютого було заповіджене віче, на якому мали говорити наші делегатки на Світовий Конгрес Українського Жіноцтва, пані Павликовська та пані Ребет. Але, як відомо, в місті вибух страйк і спаралізував увесь рух. Не можливо було видістатись з подальших дільниць, бо не їздили стріткари, ні таксівки. Не зважаючи на це наші делегатки прибули на віче й говорили до тих, що змогли прибути. Пані Ірина Павликовська заявила, що їде до Канади, але вертаючи до Европи ще вступить до Филаделфії й жіноче віче таки відбудеться. Пані Дарія Ребет виголосила прощальну промову, заявляючи, що їй треба вертати до Европи, бо так складаються обставини. Але заповіла, що внедовзі приїде пані Людмила Івченко, що є містоголовою Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, а американські українці, зокрема українське жіноцтво, матимуть нагоду послухати нової делегатки, що була живим свідком тих страшних мук, що їх наш нарід переніс під націстами і большевиками.

На тому збори закрито, в властиве віче, що мало відбутись, відбудеться іншим разом.

Ольга Фостик, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА.

На скитальців.

Наші сестриці з української правосл. церкви св. Петра і Павла занялися збіркою по хатах на скитальців і зібрали $45.

Жертвували: Сестрицтво від укр. прав. церкви $10; по $5: Товариство Поступ, від. 117 У. Н. П., Марія Грисяк і Настуня Оніщко; Білас $2; а по $1: Корійчак, Міхаловська, Сенчишин, Тишик, Біланич, Роман, Возьняк, Шпек, Курчак, Билий, Вацло, Бучковський, Бандровська, Машчак, Чубара, Мельник, Гладьо, Присяжний. Усім щира дяка.

За уряд: **Настуня Оніщко**, голова; **Настуня Міхалонька**, касієрка; **Марія Грисяк**, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ.

З віча на скитальців.

Старанням Української Пресвітерської Громади в Нюарку відбулося дня 26 грудня 1948, віче на якому говорив Василь Кузів, який перебував в таборах між скитальцями в Европі. На цьому вічу переведено збірку на скитальців.

Зложили: по $15: М. Варніцький і П. Ковальчук; по $10: Е. Онищук і Н. Н.; І. Тарнавський $5; по $3: І. Пасічник і Кріль; по $2: М. Гарцула, Л. Горман, Ю. Баранюк, Р. Ткач, В. Багрій; по $1: О. Паньків, Ю. Киричечко, д-р Гайдучок, Таланчук, А. Білас, Присташ, М. Шкільний, М. Тростянецький і пані Багрій.

По обтягненню видатків, звязаних з вічем гроші вислано до ЗУАДКомітету в Филаделфії.

В. Багрій, секретар віча.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Додаток до проголошеної коляди.

В числі 19 „Свободи" були видрукувані листи з жертв, що їх зібрано як „Коляду". До тих жертв ще додаю такі, що були надіслані на моє імя, коли я був в Европі. Ці жертви такі: Відділ 292 У. Н. Союзу $25, Відділ 94 У. Н. С. $5, Відділа 16 Союзу Українок $10.

Уся коляда повинна була бути на Зл. УАДКомітет і повинна виносити більше, як було проголошене. Виглядає, що дехто надужив фірми Зл. УАДКомітету і колядував на що інше і зібраних так грошей не відіслав до Зл. УАДК. Це буде провірене й з цього громадянство витягне відповідні консеквенції.

Іван Панчук,
предсідник ЗУАДКомітету.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

КЛІВЛЕНД, О.

Дня 25. січня 1949 відбувся похорон п. Иосифа Хміля при співучасти Бр. св. Петра й Павла, від. 102 У. Н. Союзу, як також Його ближчої і дальшої родини та багато інших приятелів, з якими він довгі роки працював на народнім і церковнім полі.

Тому не диво, що прийшло дуже багато людей, щоби бодай в останній той день попрощатися і показати Йому ту вдячність за Його жертволюбиву працю. Во коли хочемо згадати за п. Хміля, то він був один з тих витревалих піонірів, що не жалував труду ані гроша, а навіть і здоровя, на всякі цілі, а все з охотою був на все приготований; одним словом був добрим батьком для родини, добрим мужем для жінки. Був щирим і вірним парафіянином церкви св. Петра й Павла і добрим та щирим робітником для українського народу. Тому ми всі приятелі прощали Його зі слезами в очах.

Відтак на просьбу пані Хміль зійшлись на похоронну тризну до заведення п. Головчака і при тім не забули за ту справу, яку Він найбільше любив, а це українських скитальців. І на просьбу гол. радного УНС, п. Шмаґали, присутні зложили 28 дол. на скитальців, а 5 дол. на часопис Свободу.

Жертви зложили по $2: Д. Шмаґала, П. Гнатяк і С. Юник; по $1: Зофія Чухніцька, Марія Кобилянська, П. Пацула, Стела Янівська, Марія Сабат, Н. Страп, П. Недбальський, Анна Хміль, М. Голубець, Марія Варшавська, Дж. Стенлу, Антонія Сарахман, Дж. Капіндер, А. Юрченко, Катерина Савчин, Зофія Юник, Катерина Сверида, В. Габрівський, И. Габрівський, Анна Бойко, Катерина Габрівська, Текля Павліна, Марія Рурич і Марія Вербинська; по 50 ц.: К. Вузько, З. Когут, А. Юник, А. Притуляк і П. Сабат; по 25 ц.: П. Ґалан, А. Гавриш і Ю. Жук.

При тій нагоді родина Хміль дякує всім, котрі брали участь в похороні і за співчуття. Нехай Бог сторицею надгородить!

(ог.) **Жена і Діти.**

ТАРЗАН, ч. 2039. Тарзан засумований.

З припливом моря підплива-ла вода до запамороченого малпочолвіка. Вода підняла згублений черевик Джени.

Коли холодна вода підплила до Тарзанової голови, він очуняв.

Пливаючий черевик Джени переконав пана нетрів, що Джена згинула. Засумований пустився він до колиби...

...а міжтим Джена й Тікар сиділи як арештанти в простій печері Редзіка, надармо жду́чи на свого спасителя.